

EL TEXT EXPOSITIU – EXPLICATIU

Concepte	finalitat d' <u>informar</u> o aportar coneixements sobre un tema o fet.						
Tipus	Científic o divulgatiu. Periodístic: cròniques o reportatges. Escrit o oral.						
Estructura	<table> <tr> <td style="vertical-align: top;"><u>En general</u></td> <td>Introducció (presenta el tema). Desenvolupament (desplega les idees). Resum o conclusió.</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"><u>Segons organització de les idees</u></td> <td>Inductiu (particular a general). Deductiu (general a particular).</td> </tr> <tr> <td style="vertical-align: top;"><u>Altres esquemes convencionals</u></td> <td>Problema / solució. Causa / efecte. Descripció / enumeració. Comparació / contrast. Seqüència temporal.</td> </tr> </table>	<u>En general</u>	Introducció (presenta el tema). Desenvolupament (desplega les idees). Resum o conclusió.	<u>Segons organització de les idees</u>	Inductiu (particular a general). Deductiu (general a particular).	<u>Altres esquemes convencionals</u>	Problema / solució. Causa / efecte. Descripció / enumeració. Comparació / contrast. Seqüència temporal.
<u>En general</u>	Introducció (presenta el tema). Desenvolupament (desplega les idees). Resum o conclusió.						
<u>Segons organització de les idees</u>	Inductiu (particular a general). Deductiu (general a particular).						
<u>Altres esquemes convencionals</u>	Problema / solució. Causa / efecte. Descripció / enumeració. Comparació / contrast. Seqüència temporal.						
Característiques	<u>Emissor especialitzat</u> , coneix més que receptor. Domina l' <u>objectivitat</u> : recursos impersonalitzadors, poc modalitzat, poques marques d'íctiques (plural de modèstia).						
Recursos lingüístics	<u>Nivell formal</u> del llenguatge. Escrit preferentment en <u>present</u> , <u>modalitat enunciativa</u> . <u>Precisió lèxica</u> (lèxic més general en text divulgatiu i més especialtzat en text científic). Ús de la <u>repetició</u> i sinònims. <u>Connectors</u> reformuladors (<i>és a dir, això és</i>) i exemplificadors (<i>per exemple, com ara, com, verbigràcia</i>) <u>Conjuncions</u> causals (<i>ja que, perquè, com que</i>), finals (<i>a fi que, perquè</i>), condicionals (<i>si</i>), concessives (<i>malgrat que, tot i que</i>), consecutives (<i>doncs, per tant</i>) adversatives (<i>però, no obstant això</i>) Aposicions, parèntesis i oracions de relatiu <u>explicatives</u> . <u>Notes al marge</u> marcades amb xifres o asteriscos. Textos amb <u>codis no lingüístics</u> : mapes, fotos, gràfiques, dibuixos...						

EL TEXT ARGUMENTATIU

Concepte	Exposa de manera raonada i lògica unes <u>opinions per tal de convèncer</u> algú d'una idea o opinió.
Tipus	<u>Literari</u> : assaig. <u>Acadèmic</u> : crítica literària o artística. <u>Periodístic</u> : els editorials, les cartes al director. <u>Administratiu i altres</u> : discursos o parlaments polítics, queixes i reclamacions, sermons.
Estructura	<u>En general</u> Exposició o presentació de la idea que es vol demostrar (tesi), no tema Demostració de la tesi amb arguments o contraarguments explicats. Conclusió que recull sintèticament la tesi. <u>Segons organització de les idees</u> Inductiu (tesi al final) Deductiu (tesi a l'inici) Circular o enquadrat (tesi inici i final) Possibilitat de tesi en altre lloc o implícita. <u>Altres esquemes argumentatius</u> Narratiu (paràboles, contes) Descriptiu. Dialogat.
Característiques	<u>Emissor creïble</u> , amb autoritat. <u>Receptor amb opinió diferent</u> , pot canviar i raonar. Hi apareixen <u>judicis de fets</u> (objectius) i de valor (subjectius) <u>Tipus d'arguments</u> Simple o múltiple. Coordinats (independents) o subordinats (relacionats entre ells). Argument (a favor de tesi defensada) o contraargument (en contra). D'autoritat (persona, organisme prestigiós, de vegades xifres, dades). De model (algú a qui cal imitar). De benefici (que comporta una situació) De malbaratament (actuar per tal de conservar el que s'ha aconseguit) De causa-conseqüència (per evitar efecte no desitjat). D'exemple (cas, anècdota positius a imitar). De comparació (que ressalta la major conveniència d'un dels termes). De justícia (acceptació "justa" del mateix en situacions diferents). De quantitat (nombre elevat de persones que donen suport a la idea). De qualitat (caràcter singular d'un fet). El dilema (tria entre resultats de 2 opcions, irresoluble si les 2 són inacceptables). <u>Tipus de fal·làcies</u> o arguments sense suport Ad hominem (en contra no de l'argument, sinó de la persona). Ad baculum (basat en el poder). Ad populum (demagògics, pretenen exaltar sentiments auditori). Ad verecundiam (basat en autoritat que no ho és en la matèria). Ad ignorantiam (falsedat d'un argument del qual no s'ha provat la veritat). Tu quoque (no es rebut l'argument, però s'acusa l'interlocutor).
Recursos lingüístics	Modalització, dixi, <u>subjectivitat</u> "objectiva", funcions expressiva i conativa. <u>Citacions</u> , intertextualitat. Interrogacions retòriques i frases negatives per contestar interlocutor. <u>Nexes</u> que marquen ordre, causa, finalitat, conseqüència sobretot.

Figures retòriques: ironia, hipèrbole, enumeració, antítesi, metàfora, personificació ...

EL TEXT NARRATIU

Concepte Relata esdeveniments reals o imaginaris amb el fi d'entretenir o informar.

Tipus Literari: narració, conte o novel·la.
Periodístic: notícia, crònica i reportatge.

Estructura Literari plantejament, nus i desenllaç.
Notícia: piràmide invertida.

Característiques (literari)

Diferència entre història (argument) i discurs (forma de narrar).
Actants: subjecte, objecte, remitent, destinatari, ajudants, oponents.
Personatges: històrics o no, principals i secundaris, plans i redons...
Tipus de narrador: punt de vista, persona, testimoni, protagonista, omniscient...polifonia
Espai i temps: històrics i del discurs (temps lineal o amb anacronies...)

Recursos lingüístics Oracions predicatives, verbs d'acció.
Ús predominant del passat.
Importància d'elements adverbials de temps i lloc per situar-nos.
Connectors temporals, causals...
Figures retòriques en literari.

EL TEXT DESCRIPTIU

Concepte Explica com són i les qualitats de les persones, els llocs, les coses, les situacions.

Tipus Científic: objectiu, domina valor referencial.
Literari: subjectiu, valor poètic. Tipus específics retrat i caricatura.

Estructura Introducció o tema
Expansió, explicació, pot ser
Ascendent o descendent (viceversa)
General a particular.
Concrecions a abstraccions.
Totalitat a les parts

Recursos lingüístics Predomina adjectiu i substantiu sobre verb.
Oracions atributives.
Adverbis i locucions adverbials que situen en l'espai.

No científic: característiques d'un viatge, excursió que hem de fer.

Característiques Manca de seguretat que els fets succeiran.

Recursos lingüístics Futur i condicional com a temps verbals.
Perífrasis *és possible, podria ser*